

A négy évszak örömei

The Joys of Four Seasons

Nagy-Kálózy Eszter hazánk egyik legfoglalkoztatottabb színésznője. Bő három évtizedes pályafutása alatt a színházi adattár hetven színházi bemutatóját regisztrálta, mialatt közel két és fél tucat játék- és több mint harminc tévé-filmben játszott. A főiskola elvégzése után négy évvel, 1992-ben már kiérdemelte a Jászai Mari-díjat, melyet az érdemes és kiváló művész kitüntetés követett. A Nemzeti Színház tagja felejthetetlen alakításaiért az idén tavasszal megkapta a legmagasabb állami művészeti elismerést, a Kossuth-díjat.

■ Melyik előadásban lépett színpadra aznap este, amikor megtudta, hogy megkapja ezt a rangos kitüntetést?

– A Nemzeti Színházban akkortájt mutatuk be Michel de Ghelderode Az Úr komédiásai című, prózai művét, melyben én játszom a Halál és az Isten szerepét. Az előadás meglehetősen nagy igénybevételt jelent a színészek számára, mert rengeteg zene és mozgás van benne. Ám ez egyáltalán nem csoda, hiszen az Assisi Szent Ferenc életének több stációját bemutató darabot a Kossuth-díjas táncművész, Bozsik Yvette koreografálta és rendezte.

■ Meglepődött a Kossuth-díj hírére?

– Igen, természetesen, mert nem számítottam rá. Ilyenkor az ember óhatatlanul visszatekint a megtett útra. Mit is tettem a több mint harminc év alatt, hogyan jutottam el ideig? Milyen dolgok töltötték ki az életemet? Mindig kutattam, mindig kerestem a szerepek igazságát, a jelenetek mozgatórugóit, az előadások hatását. Jó értelemben véve az eredménnyel soha nem voltam teljesen elégedett. Ezen a pályán sokat és sokféleképpen lehet tanulni. Többek között abból is, amikor nézem a kollégáimat, hogyan próbálnak, hogyan gondolkodnak. Az adottságok, maga a tehetség természetesen adott kell legyen. Erre azonban már akkor visszaigazolást kap valaki, amikor felveszik a főiskolára. A bizottság tagjai kinyitják neki a kaput: gyere, csináld! –, de ez önmagában nem elég. Szükség van megszállottságra is.

■ Pályafutása alatt álomszerepek sorát kapta meg. Az útja nagyon színes és széles, hiszen az üde naiváktól a drámai hősnőkig sok figurát eljátszhatott. Vannak még szerepálmái?

– Mindig leköt az éppen adott feladat. De ahogy idősödöm, már tudom, hogy a korszakok nem tartanak hosszan. Egyszer csak kiöregszünk szerepekből. Most leginkább Csehov asszonyszerepei érdekelnek és Racine Phaédra-ja. Tudom, hogy manapság meg kell találni egy helyet, helyzetet ezekhez a darabokhoz. Egy ilyen szereppel a színész szívesen él együtt akár évekig is.

■ Mikor és hogyan derült ki, hogy nem csak a magánéletében tölt be jelentős szerepet Rudolf Péter?

– Mindig ő volt a legfontosabb szakmai támaszom és kritikusom. Már vagy tíz éve voltunk házасok, már megszülettek a gyerekeink és még egyszer sem dolgoztunk együtt, csupán kívülről figyeltük egymás munkáját. Amikor 2000-ben az És Rómeó és Júlia című előadásunkat próbáltuk, igazán akkor derült ki számunkra, hogy értjük egymást. Lehet, hogy ez így furcsán hangzik, de nekünk nagy felfedezés volt. Egyszerre csak másik ponton is összeért az életünk, és ez egy kapcsolatot nagyon erőssé tud tenni. Azóta számtalanszor dolgoztunk már együtt. Péterrel próbálni, akár partnerem egy előadásban, akár rendezőm, hihetetlen inspiráló és különleges. Ha Péter másokat rendez, illetve másokkal játszik, egy kis irigységféle támad fel bennem: de jó nekik, milyen kár, hogy kimaradtam belőle.

■ Az És Rómeó és Júlia című előadást a közönség is nagyon szereti.

– A produkciót tizenhét éve játsszuk és már túl vagyunk a 400. előadáson. Még mindig sok helyre hívnak meg minket és a különböző meghívásoknak mi továbbra is örömmel teszünk eleget.

■ Hogyan telt a nyara?

– Kevesebb munkával, több pihenéssel. De ez így jó. Évad közben nekünk nincs se szombat-vasárnap, se ünnepnap. Egy bizonyos koron túl már mérlegelni kell, hogy mennyi időt szán az ember a pihenésre. Fontosak a magunkra szánt idők, fontosak az együttlétek, a feltöltődés. A gyerekek már elköltöztek otthonról, szabadabban kezelhetjük az időt, amikor nincs színház. És néha élni is kell.

■ A Városmajori Szabadtéri Színpadon az idén is az Így szerettek ők című,

Eszter Nagy-Kálózy is one of the most often appearing actresses in Hungary. During her career of over three decades she has been recorded to have seventy theatre premiers, while she has starred in nearly 18 feature films and in more than 30 TV films. In 1992, four years after graduating from the Academy, she received the Jászai Mari Award which was followed by the Eminent and Merited Artist Awards. For her unforgettable acting the actress of the Hungarian National Theatre received the highest state award for artists, Kossuth Prize this spring.

■ Which play did You appear on stage in, when You learned that You would get this prestigious award?

– At the National Theatre we had the premiere of Michel de Ghelderode's *Scenes from the Life of St. Francis of Assisi*. I play the roles of Death and God. The performance is rather hard and requires a lot of energy from the actors, because there are a lot of music and movements in it. But it is small wonder, because the play showing the stations of the life of St. Francis of Assisi was choreographed and directed by Kossuth Prize winner ballet dancer Yvette Bozsik.

■ Were You surprised about the Kossuth Prize?

– Yes, of course, because I didn't expect it. At that point one cannot help looking back at the career one had. What did I do in the thirty years or more? How did I get here? What has filled my life? I have always searched for the truth of the roles, the drives of the scenes and the impact of the performances. In a good sense I have never been fully satisfied with the result. One can learn a lot and in many ways in this profession. Among others by watching my colleagues during rehearsals and understanding their way of thinking. Skills and talent certainly have to be there. But of that one gets the feedback when accepted by the Academy. The members of the

irodalmi koncert-színház volt a Budapesti Nyári Fesztivál záróeseménye.

– Nyári Krisztián irodalomtörténész magyar írók, költők szerelmi életéről szóló kötetei nagy sikert arattak. Ennek alapján készült ez az előadás, amelyben négyen: Gryllus Dorka, Simon Kornél, Péter és én történeteket mesélünk vagy játszunk el. A Kaláka együttes pedig megzenésített versekkel gazdagítják az előadást, melyben a narrátor maga Nyári Krisztián. Elfoglaltságaink miatt évközben ritkán tudunk ezzel a műsorral fellépni. Ám nagy örömmel szolgál, hogy karácsony és szilveszter között lesz két előadásunk.

Köztudott, hogy szívesen vesz részt játékonysági rendezvényeken is.

– A civil szervezetek hiánypótló szerepe az, hogy fel tudják hívni az emberek figyelmét a speciális helyzetekre. Péterrel együtt mi is részt vettünk a Csodalámpa Alapítvány munkájában, védnökei vagyunk a szervezetnek. Súlyosan beteg gyermekek kívánságainak teljesítésében segítettünk. Nagyon sok esetben a kívánság valóra válása után javulás következett be az állapotukban. Csodálatos ilyen örömhírt hallani, találkozni a gyógyult kis betegekkel. Sokszor keresnek meg bennünket különböző játékonysági feladatokkal. Mindegyikben nem tudunk részt vállalni, de ezek az elfoglaltságaink miatt vannak.

Milyen lesz a 2017–18-as évada?

– Egy-két hónap munkaszünet után mindig fellobban bennem a tettvágy. Nemcsak játszani öröm, hanem másokat is szeretek megnézni. Ebben a szezonban nagyon sok munka vár: március 29-ig szinte le sem jövök a színpadról. Anyaszínházamban tovább játszom a repertoárdarabokban, az őszy folyamán pedig új fordításban bemutatjuk Cocteau Szent szörnyetegek című drámáját. Szintén a Nemzeti Színház tűzi műsorra a Pogánytánc című darabot is. A Centrál Színházban továbbra is játszom a Pletykafészek és a New York-i komédia című produkciókban. Tél végén pedig kettőnk főszereplésével a Madách Színház mutatja be Müller Péter Szomorú vasárnap című darabját. Jó, ha a karácsony környéke kicsit levegősebb, mert mindennek szeretem megadni a módját. Szeretem az ünnepeket, a karácsonyt különösen. Szívesen megyek ajándékos vásárolni, vagy magam készítek ajándékokat és örömmel sütöm a bejglit. Az idén kicsit kevesebb időm lesz felkészülni rá, de ilyenkor hirtelen jó szervező leszek, ami pedig egyáltalán nem jellemző rám.

Szendi Horváth Éva

board open the gate: Come and do it! – But it is not enough. Obsession is needed as well.

In Your career You received a lot of dreams roles. Your way has been very colourful and varied, as You have played many characters from ingénues to tragic heroines. Do You still have dream roles?

– The task I am doing always holds me. But as I am getting older, I know that life phases don't last long. Once you grow old for a role. Now I am mostly interested in Chekhov's female roles and Racine's *Phaedra*. I know that nowadays place and conditions have to be found for these plays. An actress happily lives together with such a role for years.

When and how did it turn out, that Péter Rudolf played an important not only in Your private life?

– He has always been my most important professional support and critic. We had been married for some ten years and had had our children and we had never worked together. We had only watched each other's work from the outside. When in 2000 we were rehearsing *And Romeo and Juliet* it really turned out that we understand each other. It might sound strange, but it was a great discovery for us. Suddenly our life touched at another point, too, and it can make a relationship very strong. Since then we have worked together three times. Rehearsing with Péter, either as a partner or as my director is extremely inspiring and special. When Péter directs others or plays with others I have a little bit of jealousy: what a pity that I cannot be a part of it.

The audience also loves the play *And Romeo And Juliet*.

– We have been playing it for seventeen years and we have had over 400 performances. We are still invited to many places and we are happy to go.

How did You spend the summer?

– With less work and more rest. But it was good. During the season there is no Saturday-Sunday or holiday for us. Above a certain age one has to think over how much time they spend with relaxation. Time for yourself, time spent together and recharging your batteries are very important. The children have already moved out, so we have more freedom to spend our time when there is no theatre work. And sometimes we have to live.

The literary concert-theatre performance, *That's How They Loved* was again the closing event of the Budapest Summer Festival in the Városmajor Open Air Theatre.

– Literature historian Krisztián Nyári's books about the love life of Hungarian writers and poets met great success. The performance is based on them. Four of us, Dorka Gryllus, Kornél Simon, Péter and I tell or play stories. The Kaláka Ensemble make the play more entertaining with sung poems. The narrator is Krisztián Nyári. Because of our engagements we can only rarely perform this play in the season. But we are happy to say that between Christmas and New Year's Eve we will have two shows.

It is well-known that You are willing to participate in charity events.

– The long-felt gap filling role of the civil organisations is to draw people's attention to special cases. Péter and I also participate in the work of the Magic Lamp Foundation, as we are patrons of the organisation. We help making the wishes of seriously ill children come true. In many cases after the wish had come true, there was improvement in their condition. It is wonderful to get such good news and to meet cured little patients. We often get requests for charity activities. We cannot join all of them, but that is due to our other engagements.

What will Your 2017-18 season be like?

– After one or two months of break I always have the intention to work. It is not only joy to play, but also to see others on stage. This season I will have a lot of work. I will almost never leave the stage until 29th March. In my theatre I will continue playing the repertoire and in the autumn we will show Cocteau's *Sacred Monsters*. Also in the national Theatre we will stage *Dancing at Lughnasa*. In the Central Theatre I will still play in Neil Simon's *Rumour* and Woody Allen's *Central Park West*. At the end of the winter the Madách Theatre will show Péter Müller's *Gloomy Sunday*, in which Péter and I will play the leading roles. It is good if Christmas time is a bit lighter, because I like to do things in style. I like the holidays, especially Christmas. I like to go shopping for presents or I make gifts myself and I am happy to make the walnut and poppy seed strolls. This year I will have a little less time to prepare, but all of a sudden it makes me a good organiser, which is not at all typical of me.